

'Ik leef mijn tweede passie'

Tekst & Beeld: Sjoerd Litjens

Hans van Breukelen over leven na topsport

Hans van Breukelen is de uitzondering die de regel bevestigt dat leven na een carrière als topsporter niet eenvoudig is. Hij doet er alles aan om andere ex-topsporters te laten delen in zijn inzichten. 'Wat is er mooier dan anderen succesvol te laten zijn?'

Hij draagt een roze met wit gestreepte katoenen blouse, een zwarte broek, en een kleine onopvallende bril. Staande voor de hoofdingang van Eindhoven Centraal Station leest hij de Metro. Niemand die de licht kalende ex-doelman van PSV opmerkt. Op weg naar Heerhugowaard wacht Hans van Breukelen op een journalist die hij hier oppikt.

Op de A2 in een zwarte Jeep gaat het al snel over aandacht, respect en teamwork. Bevlogen, met de hand soms los van het stuur, vertelt Hans van Breukelen het verhaal van zijn tweede carrière, die begon in 1994 op de dag dat hij een punt zette achter zijn voetballoopbaan en binnenstapte bij het familiebedrijf van een vriend, die hulp nodig had op het gebied van management. Zijn vraag: Hoe maak ik van mijn ruim honderd medewerkers weer een goed functionerend team?

Direct werd Van Breukelen geconfronteerd met het vooroordeel dat voetballers dom zijn: 'Je had die gezichten moeten zien toen ik binnenkwam. Je hoorde ze denken: wat moet die ex-keeper hier? Mijn reactie: 'Jongens, het is heel simpel. Jullie business daar weten jullie

veel meer van dan ik. Maar laten we dat nu eens vertalen naar een voetbalteam.'

'We zetten de coaches op de bank, dat is het managementteam. Op goal komt de financiële man. In de verdediging zetten we de automatisering, P&O, de administratie en de receptiöniste/telefoniste. Als verdedigende middenvelder hebben het we magazijn nodig. De inkoper, een van de belangrijkste spelers, zetten we op tien. De marketingafdeling zetten we links en rechts op het middenveld. En tot slot, de mensen die in de winkels zitten, daar vullen we onze voorhoede mee, dat zijn onze spitsen. Vervolgens heb ik de spitsen benaderd met de vraag wat ze nodig dachten te hebben om optimaal tot scoren te kunnen komen.' Het was de eerste en zeker niet de laatste keer dat de man die in 1988 de Europese titel en de Europa Cup I won, het voetbal gebruikte als metafoer. Het is zijn handelsmerk.

Onder de kop Hans van Breukelen Management, specialiseerde Hans van Breukelen zich in bedrijfstrainingen en presentatie, gericht op personeel en organisatie. Op de bewuste mid-

dag wachtten op een bedrijventerrein in Heerhugowaard ruim twintig werknemers van Aquallectra, Nederlands grootste paneelbouwer, op een praatje over 'houding en gedrag'.

De centrale vraag luidt: Hoe gaan we met elkaar om? 'Ik geloof dat de kunst van goed management is dat je de juiste voorwaarden weet te creëren. Voorwaarden waaronder mensen optimaal kunnen renderen. De nadruk moet daarbij liggen op echte aandacht en waardering. Mensen moeten het gevoel hebben dat ze zich naar eigen vermogen kunnen ontplooiën.'

Behalve enkele managementcursussen beroept Van Breukelen zich bij het verspreiden van deze kennis op zijn eigen ervaringen als profvoetballer en dan met name de lessen van zijn leermeesters in het voetbal: Rinus Michels, Guus Hiddink, Brian Clough en Han Berger. 'Alle vier mannen die duidelijke doelen creëerden. Om dat te bewerkstelligen zorgden ze ervoor dat informele leiders in de groep die doelen bewaakten. Zo werd duidelijkheid en draagvlak gecreëerd voor onvermijdelijke en soms harde keuzes en beslissingen. Bovendien

‘Je hoorde ze denken: wat moet die voetballer hier?’

beste(e)d(d)en ze stuk voor stuk echte aandacht aan hun spelers en blijven of bleven ze te allen tijde zichzelf.’

Dat laatste kenmerk kan ook Hans van Breukelen niet ontzegd worden. De man die af en toe bij SBS6 de wedstrijden van het Nederlands elftal van commentaar voorziet, onderscheidt zich niet van de positivo die, staande in dertien kilometer file bij knooppunt Everdingen als gevolg van een gekantelde vrachtwagen vol peren, zegt dat de manier waarop je met teleurstellingen omgaat, bepalend is voor de mate van het succes dat je hebt. Het is een van de lessen die hij voorhoudt aan de cursisten van N-ex-t, een nieuwe, mede door Van Breukelen opgezette opleiding voor ex-topsporters). ‘Er is zoveel onzekerheid onder ex-topsporters. Ze hebben vaak geen idee van hun mogelijkheden op het moment dat ze al dan niet gedwongen door blessures afscheid nemen van de sport en beginnen aan een maatschappelijke carrière.

‘Ze hebben vaak net hun middelbare school afgerond, maar zijn vanaf hun zestiende, zeventiende, achttiende fulltime bezig geweest met topsport. Een klein percentage haalt die top, een veel groter deel komt in de middenmoot terecht. En wat als ze ineens moeten stoppen door bijvoorbeeld een blessure? Wij bieden ze de mogelijkheid om op zoek te gaan naar een nieuwe passievolle carrière.’

N-ex-t onderzoekt de competenties van de ex-sporters, schoolt ze bij waar nodig, regelt een stage en begeleidt ze bij het vinden van passend werk. ‘Sporters hebben er vaak geen idee van wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Ze zijn sporter geworden vanuit een bepaalde passie of een bepaald talent. De kunst is iets te vinden wat bij ze past, iets waarmee ze in dezelfde flow verder kunnen.

‘Als ik mezelf voor het gemak even als uitgangspunt neem, dan moet ik ook erkennen dat dat tijd nodig heeft. De eerste maanden dat ik gestopt was, was ik nog niet zo drukbezet als nu. Ik ging er veel op uit, met de honden de weilanden in. Maar op een gegeven moment liep ik daar voor de zoveelste keer frisse lucht te snuiven en dacht: is dit nu wat ik wil?’

‘Ik heb me uiteindelijk gerealiseerd dat sport onlosmakelijk met mij verbonden is. Het zit nog steeds in me. Ik ben nog steeds iemand die zich gedegen voorbereidt, goed communiceert over het doel en vervolgens gaat voor het maximale resultaat. Die focus, die manier van doelgericht denken, zie je bij veel ex-topsporters terug. Het is een mentaliteit die vaak de doorslag geeft. Veel ex-topsporters beseffen niet dat juist die karaktereigenschap ze ook in het maatschappelijke leven heel ver kan brengen.’

Blijft de vraag of niet alles wat komt na het leven van een jongensdroom - het winnen van

een Europees kampioenschap voetbal, de held zijn in een Europa Cup 1-finale - een slap aftreksel is van het voorafgaande? Hans van Breukelen beweert stellig het tegendeel.

‘De voetbalwereld is ook een enge wereld, waarin allerlei politieke spelletjes worden gespeeld. Daar heb ik geen last meer van. Ook hoef ik mezelf en mijn gezin niet langer te kwellen door obsessief dag en nacht met het spelletje bezig te zijn. En bovendien - en dat is het allerbelangrijkst - heb ik mijn tweede passie ontdekt.

‘Ik inspireer mensen met mijn werk. Gezien het enthousiasme en de reacties van de mensen om me heen, blijf ik daarvoor talent te hebben. Er zijn dagen bij dat ik ’s ochtends om zes uur van huis vertrek en ’s avonds om twaalf uur thuiskom en dan nog bruis van de energie. Dat gun ik iedereen. Als ik in een schouwburg 1200 man mag toespreken, geeft me dat dezelfde kick als het spelen van een belangrijke wedstrijd in een vol stadion.’

Natuurlijk heb ik in de sport mijn jongensdroom geleefd, maar daarmee houdt het dromen niet op. Als ik via het werk wat ik nu doe een aantal mensen handvatten kan geven waarmee ze zelf tot de ontdekking komen hoe ze hun eigen succes kunnen bepalen, dan doet me dat heel goed. Op die manier draag ik bij aan meer geluk in een mensenleven. En wat is er nu mooier dan anderen succesvol te laten zijn.’